

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : 83170628-590.07/12144
Konu : PGD Faaliyetleri Kapsamında
Hazır Beton Denetimi

24.08.2017

GENELGE
(2017/23.)

4703 sayılı “Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun”un 5 inci maddesinde “piyasaya arz edilecek ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olmasının zorunlu olduğu; üreticilerin, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorunda oldukları”, 10 uncu maddesinde ise “piyasa gözetimi ve denetiminin (PGD), ilgili teknik düzenlemelerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılacağı; bunlara ilişkin idarî düzenlemelerin yetkili kuruluşlarca hazırlanacağı” hüküm altına alınmıştır.

1 Temmuz 2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7033 sayılı Kanunla, 4703 sayılı Kanunun bazı maddeleri revize edilmiştir. Hazır beton PGD işlemleri için yürürlüğe konulan 18.09.2014 tarih ve 2014/22 sayılı genelge uygulamalarında tespit edilen bazı hususlar ve 4703 sayılı Kanunun yenilenen hükümleri dikkate alınarak, hazır beton ürününe yönelik yürütülen PGD faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur:

1) Denetim yeri ve sıklığı:

- (a) “Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik”in 9 uncu maddesinin (m) bendinde “Yetkili kuruluşlar bir ürünü; bedelli veya bedelsiz olarak piyasaya arz edildiği, satıldığı ve dağıtıldığı her yerde, depo, işyeri, nakil araçları ve gerektiğinde üretim tesislerinde denetleyebilir, numune alarak test ve muayene edebilir ve üretici ve/veya dağıtıcılarından gerekli gördüğü bilgi, belge ve kayıtları isteyebilir.” hükmünü içermektedir. Bu kapsamda, hazır beton ürünü için yapılacak PGD faaliyetlerinin habersizce ve santral mahalli dışında yapılması esastır.
- (b) Hazır beton denetimleri her üreticiye yönelik yılda en az üç defa yapılmalıdır. Yıllık denetimlerin en az ikisi, aşağıdaki 3. maddenin (c) bendinde belirtilen durum haricinde olmalıdır. Aynı yıl içerisinde iki defa uygunsuz üretim yaptığı tespit edilen üreticilere ilave denetim yapılmalıdır.
- (c) Yıl boyunca, her üreticiye yönelik yeterli denetim gerçekleştirilmediği veya üretici birden fazla uygunsuz üretim yaptığı halde denetim sıklığının artırılmadığı hallerde, bu durum, sebepleri de içeren ayrıntılı bir rapor ile yıl sonunda Bakanlığa bildirilir.

2) Teknik dosya ve işaretleme incelemesi:

- (a) Hazır beton üreticileri “Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik” uyarınca G işaretlemesi yapmak ve üretmiş oldukları ürün ile ilgili teknik dosyayı oluşturmakla yükümlüdür. Bu kapsamda, PGD faaliyetleri doğrultusunda yapılan denetimler neticesinde; teknik dosyası ve G işaretlemesine ilişkin belgelerinde eksiklik olan üreticinin “aykırılık” yaptığı piyasa gözetimi ve denetimi tutanağı ile kayıt altına alınır ve söz konusu üreticilere, tespit edilen aykırılığı gidermesi için aykırılık durumunun derecesine göre süre verilir. Bu süre

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : 83170628-590.07/12144
Konu : PGD Faaliyetleri Kapsamında
Hazır Beton Denetimi

24.08.2017

azami 90 (doksan) iş günüdür. Üretici bu süre içerisinde tespit edilen aykırılığı gidermez ise 4703 sayılı Kanun'un 5nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, aynı Kanun'un 12 inci maddesinin (a) bendinde belirtilen miktarlar üzerinden Valilikçe alt limitten idari para cezası uygulanır.

- (b) Üreticinin ilgili teknik düzenlemede belirtilen belgeleri denetim elemanlarına ibraz etmemesi durumunda, söz konusu üreticinin "aykırılık" yaptığı piyasa gözetimi ve denetimi tutanağı ile kayıt altına alınır ve 4703 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca, aynı Kanun'un 12 inci maddesinin (d) bendinde belirtilen miktarlar üzerinden alt limitten idari para cezası uygulanır.
- (c) Üreticinin uygunluk işaretini veya uygunluk değerlendirme işlemleri sonucunda verilen belgeleri tahrif veya taklit ettiğinin veya usulüne uygun olmadan kullandığının tespit edilmesi durumunda ise söz konusu üreticinin "usulsüzlük" yaptığı piyasa gözetimi ve denetimi tutanağı ile kayıt altına alınır ve 4703 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin onuncu fıkrası uyarınca, aynı Kanun'un 12 nci maddesinin (f) bendinde belirtilen miktarlar üzerinden alt limitten idari para cezası uygulanır ve Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.
- (d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) bentlerinde bahsi geçen aykırılık ve usulsüzlüklerin müteakip denetimlerde de tespit edilmesi halinde, 4703 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinin ilgili bentlerindeki üst limitler dikkate alınarak, her bir denetimde bir önceki ceza miktarının iki katı kadar idari para cezası uygulanır.
- (e) "Tarif edilmiş beton"unun uygunluk kontrolü TS EN 206 standardının (8.3) maddesine göre değerlendirilebilir.

3) Numune alma usulü ve planı:

- (a) Denetim faaliyeti, TS EN 206 standardının Ek B - B.2 "Numune alma ve deney plânı" birinci fıkrasında belirtilen "Şantiyeye bir haftada teslim edilen ve ancak 400 m³'ten fazla olmayan beton miktarı" hükmü çerçevesinde üreticinin bir haftalık üretimini kapsayacak şekilde planlanır. Bir "hazır beton PGD" faaliyeti, üreticinin bir hafta içerisindeki üretim planı dikkate alınarak, aynı sınıf beton olmak koşuluyla, bir hafta içerisinde aynı veya birbirinden farklı günlerde, her bir transmikserden üç adet numune olmak üzere üç farklı transmikserden numune alınması suretiyle gerçekleştirilir. Numunelerin farklı şantiyelere giden transmikserlerden alınmasına dikkat edilir. Her bir transmikserden alınan numunelerin deneye tabi tutulması sonucu elde edilen sonuçların aritmetik ortalaması bir deney sonucu olarak kabul edilir. Bu şekilde bir PGD sonrası üç deney sonucu elde edilmiş olur. Ayrıca şahit numune alınmaz.
- (b) Üreticinin denetim haftası içerisindeki üretim planı göz önüne alındığında, şayet aynı sınıf beton için üretim miktarı üç deney sonucu elde edilemeyecek kadar az ise; denetim faaliyeti aynı veya farklı iki günde iki farklı şantiyeyi kapsayacak şekilde iki adet farklı transmikserden numune alınarak da yapılabilir.
- (c) İl Müdürlüğünün personel durumu ve teknik imkânları, denetim yapılacak tesiste üretimin az olması, beton dökümlerinin iptal edilmesi veya öngörülemeyen sebeplerle aynı hafta içerisinde tek transmikserden numune alınması durumunda tek deney sonucu elde edilmiş olduğundan bu PGD, üreticinin yıl içi denetim sayısına eklenir ve deney sonucu TS EN 206 standardı Ek B'ye göre değerlendirilir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : 83170628-590.07 /12144
Konu : PGD Faaliyetleri Kapsamında
Hazır Beton Denetimi

24.08.2017

- (d) Numuneler TS EN 12350-1 standardında belirtilen koşullara uygun olarak alınır, TS EN 12390-2 standardının 5.5.2. maddesi sağlanacak şekilde, kilitli muhafaza sandığında saklanır ve TS EN 12390-2 standardında belirtilen koşullara uygun olarak hazırlanır ve küre tabi tutulur.
- (e) Numune alımı sırasında üreticinin gözetim talebi var ise, üreticiye numune alım yerine erişebilmesi için beton taşıma süreleri de dikkate alınarak makul bir süre verilebilir. Belirtilen sürede üretici katılım sağlamaz ise numune alım işlemine başlanır.
- (f) Üreticinin yapılacak deneylere iştirak edebilmesi için, numunelerin basınç dayanımı deneyinin yapılacağı gün ve yer PGD tutanağında belirtilir. PGD tutanağının ilgili nüshası denetimi müteakiben üretici firmanın yetkilisine teslim edilir. Üreticinin imzadan imtina etmesi veya tutanağı teslim almaması halinde, bu husus tutanakta belirtilir. Yapılacak deney için üreticiye başka bir bildirim gerekli değildir.
- (g) Numune kaplarına ait seri numaraları ve kalibrasyon tarihleri PGD tutanağında belirtilir.
- (h) Üretici, numune alımı veya belge inceleme esnasında denetimi yapan personele engel teşkil edici davranış ve eylemlerde bulunur ise kolluk kuvvetlerinden destek talep edilerek, ilgili işlemlere devam edilir.
- 4) **Numunelere ilişkin deneyler:**
- (a) PGD kapsamında tutanak ile alınan numuneler tutanakta belirtilen zaman ve yerde, cihaz kalibrasyonları geçerli Bakanlık veya Müdürlük laboratuvarında TS EN 12390-3 standardına göre 28 günlük basınç dayanımı deneyine tabi tutulur. Özel amaçlarla kullanım için üretilen betonun basınç dayanımının 28 günden farklı yaşlarda tayin edilmesine ihtiyaç duyulması halinde TS EN 206 esas alınır.
- (b) Deneye tabi tutulacak numuneler deney saatinden 1 saat önce kür tankından çıkartılarak yüzeyleri kurulanır ve yüzey kuruluğunun daha iyi sağlanması için bu süre boyunca bekletilir.
- (c) Deney sonunda, numunelerin basınç dayanımı değerlerini gösteren bir tutanak düzenlenir ve bu tutanak, katılım sağlaması durumunda deneye refakat eden üretici temsilcisinin ve Bakanlık veya İl Müdürlüğü yetkilisinin imzası ile kayıt altına alınır. Üreticinin deneye refakat etmemesi veya imzadan imtina etmesi halinde, bu husus tutanakta belirtilir.
- (d) Her bir numune kalıbının üzerine güncel kalibrasyon bandrolleri yapıştırılır veya kalıplarda sabit kalacak şekilde numaralandırılarak kalibrasyon sertifikaları listelerine kaydedilir. Altı ayda bir kalıpların doğrulaması yapılır. Doğrulama işlemi; TS EN 12390-1 standardı doğrultusunda; boyutların ölçülmesi, diklikten sapma, doğrultudan sapma, yüzey düzgünlüğü, içbükeylik, dışbükeylik ve benzeri ölçüm ve gözlemler kaydedilir. Doğrulama sonucunda kalıpların kullanılıp kullanılmayacağına karar verilir. Gözle görülür şekilde deforme olmuş kalıplar doğrulama yapılmaksızın hurdaya çıkarılır.
- 5) **Deneyin neticelerinin değerlendirilmesi:**
- (a) Numunenin ait olduğu beton sınıfı belirlenirken, numunenin alındığı transmikser irsaliyesinde üretici tarafından beyan edilen beton sınıfı dikkate alınır. Basınç dayanımı sınıfları için karakteristik küp ve silindir dayanımları TS EN 206

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : 83170628-590.07/12144
Konu : PGD Faaliyetleri Kapsamında
Hazır Beton Denetimi

24.08.2017

- standardı Çizelge 12 ve 13 esas alınır.
- (b) Beton basınç deney sonuçlarının geçerliliği ve uygunluğu TS EN 206 standardı EK-B'ye göre değerlendirilir.
- (c) Aynı transmikserden alınan numunelerden herhangi birinin deney sonucunun, ortalama sonuca göre sapmasının %15'den daha fazla olması durumunda TS EN 206 standardı EK-B(2)'ye göre işlem yapılır.
- (d) Bir PGD faaliyeti sonucu elde edilen deney sonuçlarının TS EN 206 EK-B Çizelge-B.1'deki kriterleri sağlaması durumunda, o ürünün "güvenli olduğu" kabul edilir. Çizelge-B.1'deki iki kriterden her hangi birinin sağlanamaması durumunda ise ilgili ürünün "güvensiz" olduğu kabul edilir. Deney sonuçlarının standardı sağlayıp sağlamadığı deney raporunda belirtilir.
- 6) Güvensiz olduğu tespit edilen ürünlere ilişkin yaptırımlar:**
- (a) Bir yıl içerisinde ilk kez güvensiz ürün üretiminin tespit edilmesi halinde, üretici firmaya; 4703 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, aynı Kanun'un 12 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen miktarlar üzerinden, alt limitten idari para cezası uygulanır.
- (b) Üreticinin aynı yıl içinde ikinci ve üçüncü kez güvensiz üretiminin (beton sınıfından bağımsız olarak) tespit edilmesi durumlarında, üretici firmaya; bir önce verilen idari para cezasının iki katı idari para cezası uygulanır.
- (c) Üreticinin aynı yıl içinde dördüncü güvensiz üretiminin (beton sınıfından bağımsız olarak) tespit edilmesi durumunda ise, üreticinin denetimin yapıldığı yıldan önceki yıla ait satış miktarı dikkate alınarak 4703 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, idari para cezası uygulanır. Yıllık satış miktarı ikiyüzbin (200.000) m³'ün üzerinde olan üreticilere Kanunun 12-(b) maddesinde belirtilen üst limitten, bu miktarın altında üretim yapmış olanlara ise 200.000 m³ üst sınır kabul edilerek satış miktarına göre oranlama yapılarak bulunacak idari para cezası uygulanır. Ancak ceza miktarı, (b) bendine göre uygulanan üçüncü idari para cezasının yüzde elli fazlasından az olamaz. Şayet hazır beton tesisi yeni açılmış ve henüz bir yılını doldurmamış ise, aylık ortalama satış miktarı göz önüne alınarak yapılacak oranlama sonucu belirlenen idari para cezası uygulanır. Uygulanan idari yaptırım kararlarının kesinleşmesi ile birlikte aynı Kanun'un 11 inci maddesinin (a) bendi uyarınca o ana kadar güvensizlik tespit edilen tüm beton sınıfları için ürünün piyasaya arzı Bakanlıkça yasaklanır.
- (d) Piyasaya arzın yasaklanması kararlarına esas teşkil etmek üzere, İl Müdürlüklerince yapılan denetimler neticesinde belirlenecek dördüncü güvensizlik tespitinden sonra gerekli tüm bilgi ve belgeler (raporlar, denetim tutanakları ve benzeri) Bakanlığa (Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü) gönderilir. 4703 sayılı Kanunun 11 inci maddesi kapsamında Bakanlıkça alınacak idari yaptırım kararına ilişkin basın yayını yoluyla duyuru, ilan, masrafların tahsili gibi yetkili kuruluş sorumlulukları İl Müdürlüğünce yerine getirilir.
- (e) PGD sonucunda güvensiz olduğu tespit edilen ürünlere ilişkin, İl Müdürlüğünce, ilgili birimlere bildirim yapılır.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : 83170628-590.07/12144
Konu : PGD Faaliyetleri Kapsamında
Hazır Beton Denetimi

24.08.2017

7) **Test ve muayeneye ilişkin giderler ve tahsili:**

(a) Ürünün güvenli olmadığının tespit edilmesi halinde, 4703 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili numunelere ilişkin test ve muayenelerin giderleri üretici tarafından ödenir. Güvensiz olduğu tespit edilen numunelere ilişkin test ve muayeneler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, her yıl yayımlanan fiyat tarifesi üzerinden ücretlendirilmek suretiyle Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi'nin hesabına üretici tarafından yatırılır.

(b) Basınç dayanımı deneyini takiben üç ay içinde yatırılmayan deney ücretleri hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil ve Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

8) 18.09.2014 tarih ve 2014/22 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan